2249. **1854.**

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks — behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 Maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden ƒ 6.00; *franko* door het geheele Rijk. *Brieven*, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

MAANDAG, 18 SEPTEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 16 September.

Het merkwaardig artikel over het adres aan Z. M. den Koning van eenige Nederlandsche Hervormden, dat wij onlangs in zijn geheel uit den *Katholiek* overnamen, heeft blijkbaar den *Nederlander*, eene „diepe wonde geslagen! 't Was te verwachten. De eenige „Nederlandsche Hervormden" zijn in dat artikel, op onwederlegbare wijze van „onredelijkheid" overtuigd; hoe zou de *Nederlander*, indachtig aan het *quorum pars magna*, en wien hun adres tot dagelijksch brood geworden was, aan hunne nederlaag op het terrein der strenge redeneering ongevoelig kunnen zijn?

Intusschen, schoon magteloos, om aan het verpletterend betoog van den *Katholiek* ook maar een enkel argument tegen over te stellen, zwijgt de *Nederlander* van dat betoog toch niet geheel. Hem moet niet kunnen worden toegevoegd, dat hij, na dat betoog gelezen te hebben, het hazenpad gekozen en dat hem de moed ontbroken heeft, om met den *Katholiek* in het strijdperk te treden. Hem moet het middel ten dienste zijn, waarmede hij vroeg of laat tegen het verwijt kan opkomen, dat „de taal van den *Katholiek* hem tot zwijgen gebragt heeft. En hoe hij het nu aanlegt, om in dit geval, met regt te kunnen zeggen, dat het artikel van den *Katholiek* zijner aandacht geenszins ontgaan was en dat hij er dan ook bij herhaling [illegible]?

[illegible] *Nederlander* bedient zich daartoe van een eigenaardig middel, dat hem volkomen waardig is. Het gansche zoo kernachtige artikel van den *Katholiek*, waarin de onredelijke eischen van zijne partij in het hart worden aangegrepen, laat hij voorzigtiglijk onaangeroerd; maar, naar [illegible] schiet hij er van ter zijde eenige [illegible], die in 't zand vallen, lang voordat zij [illegible] hebben. Welk wapenfeit, desniettemin, den *Nederlander* het regt zal geven later triomfantelijk te verkondigen, dat hij tegen den *Katholiek* zijne wapenen niet ongebruikt heeft gelaten.

Wij rapen, uit aardigheid, de pijltjes, door den *Nederlander* afgeschoten, van het zand op, waar zij zijn komen wegsterven, om ze onzen vrienden eens te kijken te geven. Het onschadelijk wapentuig, waarvan hij zich bediend heeft, ziet er dus uit:

I.

„[illegible]stelling der *Roomsch-Catholieke* bladen in het Amsterdamsche Adres over de *Theologische Faculteiten* is opmerkenswaard.

„Het Maandschrift *de Catholijk* heeft daarover een vertoog hetgeen bijkans de helft van *de Tijd* van 9 September besloeg.

„De zaak onzer tegenstanders wordt door de Roomsch-Catholieken met warmte bepleit.

„Zij zouden niet ongaarne aan de volkomen zegepraal van rationalisme en neologie in de Hervormde Kerk, *als aan een transitoiren maatregel*, bevorderlijk zijn."

II.

„Het artikel in het Maandschrift *de Katholijk* (overgenomen in *de Tijd* van 9 September) omtrent het Amsterdamsche Adres over de *Theologische Faculteiten*, is merkwaardig.

„Ook, omdat de gedragslijn der Regering omtrent de [illegible] Kerk, goedgekeurd wordt met redenen die, [illegible] evenzeer, op de vorming der Roomsch-Catholieke Priesters in het *Collegium Philosophicum*, volgens de Besluiten van 1825, toepasselijk zijn."

En [illegible] die zes onbeteekenende alinea's, die kant noch wal raken, zal het artikel van den *Katholiek* genoegzaam wederlegd zijn!

Niemand verwachte van ons, dat wij ons in een gevecht be[illegible] tegen windmolens. Dat zouden wij doen, zoo [illegible] de uit de lucht gegrepene en waarlijk on[illegible] [illegible]atiën van den *Nederlander* te weer stelden. Liever [illegible] wij, ten slotte, slechts aan, dat het geciteerde [illegible] bijdrage [illegible] boven aangevoerde, eene nieuwe [illegible] ter karakterizeering van zijne taktiek, waar[illegible]ter, niet gemaskeerd wordt, dat hij zich tegenover [illegible] onwederlegbaar betoog van den *Katholiek* magteloos en verslagen gevoelt. Dit alleen wilden wij goed en duid[illegible] doen uitkomen.

Men moet een stalen voorhoofd hebben, om dát te durven. Op het eigen oogenblik, dat de *Morgenster*, bewogen met het lot der *Evangelische maatschappij*, de noodklok luidt, om de goê gemeente het hart te vermurwen en haar tot medelijden en deelneming te bewegen; op het eigen oogenblik, dat zij met eene stembuiging, waardoor de ongevoeligste moet aangedaan worden, het ondoelmatige van hare inrigting verontschuldigt, door te herinneren, dat „gebrekkige arbeid toch beter is dan stil zitten;" — een paradox, dien wij al weer niet voor onze rekening zouden willen nemen! Maar men praat er maar zoo wat op toe, als men in de verlegenheid zit — op dat eigen oogenblik heeft de *Morgenster* de onvoorzigtigheid het woord af te staan aan zekeren Rodomont, die een regt sappeursgezigt heeft en zich „*Constanter*" intituleert, en die nu op zijne beurt, om het effekt van hare klagten te neutralizeeren, aan haar publiek komt vertellen, dat het met de *Evangelische maatschappij* geheel naar den vleesche gaat, dat de Katholicken voor haar zoo bang zijn als het schaap voor den wolf, en dat die het niet zou willen gelooven, maar goed moet luisteren naar hun angstig gekerm, waaruit duidelijk te verstaan is, dat zij hun leven door de *Evangelische maatschappij* ernstig bedreigd gevoelen.

Men zou kunnen zeggen, dat *Constanter* aan hallucinatien lijdende is, wanneer hij beweert, dat de Katholieken op eene ijselijke wijze tegenover de *Evangelische maatschappij* te werk gaan. Immers weten wij wel, dat een paar van hunne organen, gelijk pligtmatig was, op het doel en de werkingswijze van die Maatschappij eene zeer enkele maal de aandacht gevestigd hebben; wij hebben er echter niets van gemerkt, dat het vestigen der Maatschappij een zoo buitengewone schrik en angst bij de Katholieken heeft te weeg gebragt. Dat heeft zij dan ook niet. De Katholieken zijn niet van van daag of gisteren. Zij weten, welk kwaad door instellingen als de Maatschappij en als zoovele andere korporatien, die der Kerk den oorlog aandoen, berokkend kan worden: doch zij weten ook, dat haar levenskracht maar kortstondig is — de haat is immers geene genetische kracht! — en dat zij zich, bij slot van rekening, niet te zeer behoeven te verontrusten. Daar zal dan ook wel niemand zijn, behalve de genoemde *Constanter*, die van het angstig misbaar, dat de Katholieken, wegens de vestiging der Maatschappij, zouden maken, iets vernomen heeft.

Dat die *Constanter* aan hallucinatien lijdt, verwondert ons intusschen minder, dan dat de *Morgenster*, de over het lot der Maatschappij weeklagende *Morgenster*, zich door hem laat gebruiken, om zijnen triomfzang en zijne *fanfaronnades* te publiceeren. Hoe! begrijpt zij dan niet, dat, zoo zijne woorden geloofd worden, dat zij alsdan, de hand uitstekende om bijstand, onmeedogend zal worden afgewezen? Wat zou men toch zijn goede geld aan eene instelling geven, waardoor de zegepraal op de Katholieken reeds meer dan half voltrokken is? Dat ware inderdaad zijn geld wegwerpen, en, als men de *Fakkel* gelooven zal, daar houden de anti-papisten niet van.

Wat ons betreft — wij zijn het met de *Morgenster* eens, dat zij gelijk heeft, wanneer zij klaagt dat de Maatschappij zich niet in eenen te grooten voorspoed te verheugen heeft. Wij vinden evenwel van den anderen kant de *tirades* van haren onvoorzigtigen korrespondent *Constanter* zoo kurieus, dat wij aan de verzoeking niet kunnen weerstaan, onzen lezers, om hun eens iets nieuws en iets verrassends mede te deelen, een proefje van zijne schrijfwijze te geven. In den aanvang van zijn artikel laat hij zich aldus uit:

„Op het standpunt, waarop zij, helaas! zich geplaatst hebben, moet de Evangelisatie onder de Roomsch-Katholijken teregt door hen onder de rampen en wederwaardigheden geteld worden waarmede Rome bedreigd wordt, en wij duiden het den Pausgezinde op zijn standpunt niet ten kwade, wanneer hij die Evangelisatie beschouwt als eene roede, waarmede Rome's dienaren en onderhoorigen pijnlijke slagen ontvangen. Het is echter als iets gelukkigs te beschouwen, dat dit *pijnlijke* niet slechts *gevoeld*, maar zelfs openlijk *erkend* wordt! Wel wordt dat gevoel en die erkentenis nog niet door een terugkeeren tot den weg der evangelische waarheid achtervolgd; trouwens dit was ook van Jezuiten en Ultramontanen niet zoo aanstonds te verwachten; maar reeds de erkentenis, dat zij pijn gevoelen bij de aanwending van het door ons, Protestanten, gekozen middel, leidt tot de opmerking, dat dit middel wel gekozen is en dat wij daarmede behooren voort te gaan. Ware het toch van weinig beteekenis, onbeduidend en Rome's dwaalleer weinig schadelijk, — voorzeker, men zou er zich niet over verontrusten; het zou den Pausgezinden geene pijn veroorzaken!

„En dat het dit werkelijk doet, daarvan geven de organen der Jezuiten de bewijzen: *het werk der Evangelisatie is hun een voorwerp van afkeer en tegenstand*, en zij laten er zich over uit in de bitterste en vijandigste bewoordingen. Zij *vreezen* de verkondiging van Gods Woord en het Evangelie zijns Zoons! Het is dezelfde vrees, die de Farizeën, schriftgeleerden en overpriesters beving, toen onze Heer de dingen verkondigde, die Hij van den Vader gehoord had; maar ook eene gelijksoortige wijze van verzet, in smaadredenen en bedreigingen zich openbarende. Met *zulke* wapenen mogen dwaling en logen, onverstand en zondenlust kampen; de hemelsche waarheid kent geen ander geweer dan het getuigenis Gods en het Evangelie van den Zoon zijner liefde."

Aldus *Constanter*, en wij hebben er niets tegen in te brengen. Alleen ontleenen wij nog aan zijn artikel de plaats, waar hij, bijzonder liefderijk, verkondigt, van welke smarten de pijn, welke wij, volgens zijn zeggen, zouden ondergaan, het voorgevoel is. Men leze:

„Jezuiten en Ultramontanen voelen pijn: want zij vreezen de vrije Evangelie-prediking. 't Is een voorgevoel van de smarten des oordeels, waarmede de regtvaardige Regter hen oordeelen zal."

Jezuiten en Ultramontanen derhalve — altemaal te gader naar de.......... *Merci du peu!*

De stoom en de elektriciteit hebben, de organizatie van het postwezen en de journalistiek te hulp komende, op bewonderenswaardige wijze de overzending van nieuwstijdingen verhaast. Wij zullen dadelijk de eerste uitkomsten kennen van de landing der geallieerden in de Krim, nadat die gewigtige gebeurtenis zal volbragt zijn. De tijding daarvan zal onmiddellijk verspreid worden in de kleinste dorpen van het beschaafde Europa. Nog geen vijftig jaar geleden en men ontving tijdingen uit de Zwarte Zee slechts na verloop van zes weken; die uit de Engelsche Oost-Indische bezittingen waren vier tot vijf maanden onder weg. Tijdingen uit Londen ontving men niet dan binnen vier, zes en vaak ook acht dagen. De dagbladen van dat tijdvak zijn te dien aanzien merkwaardig om geraadpleegd te worden. Men noemde *versnelde dienst* de diligence, welke drie en een halven dag besteedde om den afstand tusschen Parijs en Brussel te doorloopen. Vóór 1792 waren er slechts twee diligences of wagens in de week van Brussel naar Parijs en viceversa. De reis duurde vier dagen, en het publiek klaagde niet. Een heerlijke tijd voor de dagbladen! Een enkel schrijver kon een blad *groot formaat*, dat toen kleiner was dan de *Gazette de Bruxelles* onzer dagen, schier achtmaal duurder, redigeeren en korrigeeren!

Vóór de uitvinding der dagbladen (welke van het midden der 17 eeuw dagteekent), werd het geduld der nieuwsverspreiders op harde proeven gesteld. Gansche maanden wachtteden zij het min of meer omstandig verhaal der belangrijkste gebeurtenissen, welke op een afstand van eenige honderde mijlen plaats hadden. De overwinning van Lepanto werd te Brussel niet bekend dan veertig dagen later. Onze voorouders ontvingen slechts tegen het einde van 1494 het stellig berigt dat Columbus Amerika in September 1492 ontdekt had.

Ten tijde der kruistogten was het erger. De groote gebeurtenis der inneming van Jeruzalem door Godfried van Bouillon werd in België vier maanden daarna verkondigd en menig kruisvaarder moest zelf, in onze provincien, het verhaal zijner heldendaden in Syrie overbrengen. Koningrijken werden gesticht en verdwenen in Azie, zonder dat het Europeesch publiek er kennis van kreeg. De nieuwsgierigheid was niet minder levendig dan tegenwoordig, doch de middelen om ze te voldoen ontbraken.

Ten laatste, de tijdingen uit de Zwarte Zee ontvangen wij tegenwoordig geregeld in minder dan veertien dagen; een halve eeuw geleden werden er tien weken toe vereischt, en tien maanden, vóór de instelling van het openbaar postwezen. In de oudheid waren er jaren mede gemoeid, getuige de historieschrijvers en Grieksche dichters.

Doen wij nog bemerken dat de beschaving het daarbij niet laten zal. Engeland voltooit in dit oogenblik het grootste werk, dat de menschelijke geest ooit heeft durven aanvatten. Het betreft de daarstelling van een elektrieken telegraaf tusschen Calcutta en Londen, waardoor men in weinige minuten uit Oost-Indien tijdingen zal ontvangen! Als die telegraaf verlengd zal worden naar China, Japan, de stille Zuidzee, de Sandwich-eilanden, Kalifornie, het verre Westen en de Atlantische Zee, dan zullen den handelaar en dagbladschrijver van Londen elk uur bekend worden gemaakt met al wat er op onzen aardbol, in de nabijheid van den elektrieken draad plaats grijpt. Dat vooruitzigt is derwijze stellig, dat een Engelsch staatsman onlangs verklaard heeft, het voor 1860 verwezenlijkt zou zijn. *Wij zullen zien*, kan niet waarschijnlijkheid gezegd worden. (*Emancipation.*)

Te Schiedam blijft eene ongestoorde rust heerschen. De majoor Kock is heden (Donderdag) naar het kamp bij Zeyst teruggekeerd en heeft het kommandement gelaten in handen van den oudsten der kapiteins, den heer Jhr. von Pestel, van de rijdende artillerie, die Zaturdag namiddag met het tweede detachement rijdende artillerie is aangekomen, het als zoodanig van den kapitein Francken heeft overgenomen, en die niet weinig heeft bijdragen om de voor de ingezetenen zoo gewenschte rust te herstellen en te handhaven. Aan beide kommandanten wordt te Schiedam te regt onverdeelde hulde gebragt voor de wijze waarop zij zich van hunne moeijelijke taak gekweten en verdere onheilen voorkomen of geweerd hebben. Ook de schutterij en policie kwijten zich bij voortduring met eervollen ijver. (*N. B. C.*)

De minister van Finantien heeft bekend gemaakt, dat de rentebetaling op het Grootboek der 4 percents Nationale schuld, geschieden zal op de bureaux van dat Grootboek, gevestigd te Amsterdam, en wel alleenlijk over het halfjaar, verschijnende 1 Oktober 1854, van Maandag 2 tot en met Vrijdag 13 dier maand, en vervolgens over al de nog verschuldigde halfjaren, op alle werkdagen (met uitzondering van den Zaturdag); van Maandag, den 16 October 1854 tot en met 15 Febr. 1855. Tevens worden, overeenkomstig art. 19 van het Koninklijk besluit dd. 18 Mei 1818 (*Staatsblad* n°. 24), voor de tiende of laatste maal opgeroepen de nog niet opgekomen regthebbenden op de renten over het halfjaar verschenen geweest op 1 April 1850.

De Direktie der Nederlandsche Rhijn-Spoorweg-Maatschappij brengt ter kennisse van het Publiek, dat van af heden den 15 Sept. de thans op werkdagen loopende tusschen treinen, Amsterdam ten 4 ure 30 min. verlatende en van Utrecht ten 6 ure 's namiddags terugkeerende, uithoofde van werkzaamheden voor de versmalling van het Spoor zullen worden ingetrokken, terwijl des Zondags de Treinen blijven loopen als zulks op de Aankondigings-Billetten voor de Zomerdienst is vermeld.

Wij vernemen dat het provinciaal geregtshof van Noord-Holland gisteren een arrest heeft gewezen, waarbij bekrachtigd is het vonnis der arr.-regtbank te Amsterdam, en beslist, dat de eigenaars van het ingestorte pakhuis *de Roode Schulpen*, voor de veroorzaakte schade aansprakelijk is, omdat er gebleken zou zijn van hoogen ouderdom en verzuim in het onderhoud van het perceel. (*A. G.*)

— De graaf en gravin Bruce, die dezer dagen alhier met een aanzienlijk gevolg in het *Hôtel de Bellevue* zijn aangekomen, zijn van daar naar het Groot stedelijk Badhuis te Scheveningen vertrokken. In de laatste dagen zijn aldaar drie aanzienlijke familien aangekomen, die te zamen uit meer dan 40 personen bestaan, om nog de baden te gebruiken; zullende zij aldaar nog eenige weken verblijven.

— Het R. Kath. Armbestuur van Voorburg maakt dankbare melding van de belangrijke gift van ƒ 300, aan hetzelve gezonden, ten behoeve der genoemde armen, door den weledelen heer Hoffman, bij gelegenheid der echtverbindtenis van zijne dochter met O. baron van Wassenaer Catwijck. (*Daybl. v. 's Gravenh.*)

Z. M. heeft 1°. aan Hd. konsul te Tunis, H. Nijssen, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der orde van den Nichan Iftichar, hem door den Pacha van Tunis geschonken; 2°. eervol ontslag verleend aan ... als Sekr. der gem. 's Heeraartsberg en Berg-Ambacht.

De min. van Binnenl. Zaken heeft aan de Deventer Stoomboot maatschappij, onder dir. van Gebr. Ditten ... te Deventer, vergund, met hare booten, varende tusschen Rotterdam en Deventer, ook goederen te mogen lossen en laden te Wijk bij Duurstede, alsmede bevorderd tot opzigters van den waterst. te kl. J. G. Rikmanspoel en ... H. Jonge.

'S GRAVENHAGE, 14 Sept. Alhier zijn aangekomen en aan het *Hôtel de Oude Doelen* afgestapt, de heeren: Pling Miles, belast met dépêches, Henry Faget de Barre, hofraad van het hof van Z. M. den Keizer der Franschen, met familie; George Virtue, met familie en miss. Fanny Sprent, van Londen, Eugène de Brotanne, vrederegter, met familie, van Parijs.

— Uit Scheveningen meldt men, dat Z. Exc. de heer kommissaris des Konings dezer provincie, ridder van der Heim van Duivendijke, heden die zeeplaats heeft bezocht. Z. Exc. werd vergezeld door den heer burgemeester der residentie, Jhr. Hooft, benevens den heer kommissaris van politie Bohr. Z. Exc. heeft de voornaamste inrigtingen, gestichten en werkplaatsen van Scheveningen bezigtigd. Dit was o. a. het geval met de beide bewaarscholen, de burgerschool, de school voor de armen en de minvermogenden, het oude mannen- en vrouwenhuis, tevens het weeshuis, waar Z. Exc. door den Wel Eerw. heer Ds. Meulemans, President van dat gesticht, werd afgewacht en rondgeleid; voorts de Hervormde kerken, hebbende Z. Exc. inzonderheid opgenomen de herstellingen, welke daarin worden aangebragt. De president kerkvoogd, de heer P. Varkevisser, lid van den gemeenteraad, heeft zich met het kerkvoogden en de beide predikanten, Ds. Meulemans en Molenaar, beijverd Z. Exc. de kerk en de reparatiën in alle hare bijzonderheden te doen opnemen. Wijders heeft Z. Exc. nagegaan de inrigting nopens het brandwezen en de reddingstoestellen van de Zuid- en Noord-Hollandsche maatschappij. Eindelijk heeft Z. Exc. nog bezocht de taanderijen van want en touw van den heer J. van Duyne, de fabriek van chemicalische præparaten van den heer Gebel, de scheepstimmerwerf van den heer P. Varkevisser en de vischdroogerij en bokkingrookerij van den heer A. Krul. De Kommissaris des Konings heeft zijne bijzondere tevredenheid betuigd over de orde die in al deze inrigtingen heerschte en zijn genoegen te kennen gegeven over den bloei waarvan zij de bewijzen opleverden. Dit bezoek ten 11 ure aangevangen, heeft tot heden middag voortgeduurd en zal gewis aan Z. Exc. aangename herinneringen verschaffen.

HELLEVOETSLUIS, 14 September. Heden morgen arriveerde hier Z. Exc. de minister van oorlog. Na de vestingwerken, de arsenalen der artillerie benevens de kazernen in oogenschouw genomen te hebben, vertrok Z. Exc. 's namiddags naar Brielle.

— Naar men verneemt zal de telegraaf-dienst tusschen Brouwershaven, Hellevoetsluis, Brielle en Rotterdam den 1 Oktober e. k. voor het publiek geopend worden. (*Amst. Cour.*)

LEGERPLAATS BIJ ZEIST, 14 September. Wegens het ongunstige weder hebben geene manoeuvres plaats gehad.

Z. M. de Koning heeft den bevelhebber der troepen uitdrukkelijk gelast, aan de vereenigde divisie te doen kennen, HDs. bijzondere tevredenheid over de uitvoering der op gisteren plaats gehad hebbende veldmanoeuvres, aan welken last bij dagorder is voldaan.

Van elk der twaalf alhier aanwezige bataljons is een der verdienstelijke sergeanten bestemd om als ordonnance bij zijne Majesteit te fungeren. Die onderofficieren hebben elk een fraai gouden horologie van HD. ontvangen. (*H.*)

APELDOORN, 14 Sept. Even als op onderscheidene plaatsen in deze provincie, zoo ook heeft zich dezer dagen de aandacht van roofzuchtigen gevestigd op de Roomsch-Katholieke kerk te dezer stede. In den nacht van Dingsdag op Woensdag laatstleden, zijn uit genoemde kerk door middel van braak en inklimming gestolen: twee pleten kandelaren, een wit linnen alph met geborduurden kant omzet, ééne zilveren klamp van een kerkboek, één groen wollen overtrek van een kerkkussen, welke voorwerpen geene bijzondere kenteekenen hebben. Deze diefstal schijnt door meer dan één persoon gepleegd te zijn. Ten aanzien van de daders is tot dusver nog niets ontdekt. (*Amst. Cour.*)

MEDEMBLIK, 13 September. Heden waren ter Kaasmarkt 57 stapels, welke tamelijk vlug zijn verkocht tot ƒ 23¾ de 50 Ned. ℔

BATAVIA, 22 Julij. Koffij. Alhier zijn afgedaan 2000 pic. Panarockan a ƒ 26½ en 4400 pic. Padang a ƒ 27¾; van Java Koffij heeft men 5000 pic., leverbaar te Samarang, a ƒ 25¼ verkocht.

Suiker met koopers en weinig voorhanden; 1000 pic. Jacatra bedongen ƒ 11½ en kleine partijtjes ƒ 13½ a 14 voor N°. 16; te Samarang werden 5000 pic. afgedaan tot ƒ 13½ voor N°. 16.

Rijst: Men heeft 5400 pic. Tafel-Rijst gerealiseerd a ƒ 210; Java weinig te bekomen en op ƒ 130 a 150 n. kwal. gehouden.

Arak: Hiervan zijn 60 leggers tot ƒ 50 verhandeld.

Indigo met koopers a ƒ ...

Gom Elastiek gevraagd a ƒ ...

Wisselkoers op Holland ...

De particuliere uitvoer in deze maand bestond uit 4453 pic. Koffij, 20,085 pic. Suiker 31,023 pic. Rijst, 50,155 ℔ Indigo, 421 leggers Arak, 13,291 st. Huiden, 1954 pic. Peper, 185 pic. Cassia Vera, 337 pic. Gom d'Amar, 123 pic. Gutta Percha en 1020 pic. Gom Elastiek.

Uitgevoerd door de Factorij:

Van 1 Jan. tot 20 Junij	310,086 pic. Koffij	450,802 pic. Suiker		
» 20 Junij tot 20 Julij	30,398 »	» 31,818 »	»	
Totaal	331,444 pic. Koffij	482,620 pic. Suiker		

Aangekomen: *van der Werf*, Rosier, Amst. - *Elisa Susanna*, Dijkama, Rotterdam.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 15 Sept. Daar, volgens de opgave in den *Moniteur*, de eerste expeditie niet vóór den 5 September van Varna is onder zeil gegaan en dan nog niet regtstreeks naar Sebastopol, is het niet waarschijnlijk dat men voor den 22 eenig berigt omtrent de krijgsoperatien kan erlangen. Intusschen zullen de gewone legerberigten staande dien tijd niet ontbreken.

Het *Slangeneiland* werwaarts de expeditie zich begeeft, en dat als punt van vereeniging voor de geallieerde troepen moet dienen, is een rotsachtigen bodem, gelegen op een kleinen afstand der kusten van Bessarabie en tegenover de uitwateringen van den Donau. Het eilandje is slechts een en een kwart mijl in omtrek en heeft een vuurbaak.

— De Circassiers hebben eene belangrijke overwinning op de Russen behaald in de omstreken van Tiflis. De bijzonderheden omtrent de overwinning ontbreken nog. Men maakt de opmerking dat, zoo het aziatische leger der Turken zoo goed georganiseerd ware geweest, als het leger der bergbewoners, de Russen ook in Azie eene harde verantwoording zouden gehad hebben.

— De *Moniteur* behelst een dekreet, waarbij de nog beschikbare manschappen der ligting van 1853 in werkelijke dienst worden opgeroepen, ten einde de gelederen aan te vullen, die door de pasporteering der manschappen van de ligting van 1847, zullen dunnen.

— Men schrijft uit Spanje dat de ongeregeldheden die er te Aranjuez hebben plaats gehad, in naam der carlistische partij zijn geschied blijkbaar zijn aangestookt door lieden die van elken naam en gelegenheid gebruik maken om oproer te verwekken.

De berigten uit Barcelona luiden zeer treurig. De cholera rigt er groote verwoestingen aan, en de bewoners vlugten naar alle kanten de wijk.

— Den 12 dezer moeten de kiezerslijsten openbaar worden gemaakt. Volgens de wet van den 18 Julij 1837 moeten zij gedurende 14 dagen ter visie liggen, ten einde een ieder, die er iets op zou meenen te moeten aanmerken, daartoe gelegenheid hebbe.

Men leest in den *Siglo XIX* dat een adjudant van den gouverneur van Biskaije te Madrid is aangekomen, ten einde troepen aan te vragen, daar die provincie door eene nieuwe omwenteling bedreigd wordt. Een gedeelte der Spaansche réfugiés te Bayonne, voor het meerendeel liberale vlugtelingen, willen er den burgerkrijg op nieuw ontsteken.

— *La Espana* drukt den wensch uit, dat de Spaansche regering de oorzaken zal doen kennen, waarom de heer Soulé zijn post verlaten heeft, als zijnde eene zoo vreemde gebeurtenis, dat zij eene verklaring vordert.

— Het *Dagblad van Genève* berigt in zijn nommer van den 9, dat Mazini te Bazel zou gepakt zijn, op het oogenblik dat hij uit de diligence stapte, die van Bern kwam. De tijding verdient allezins nadere bevestiging.

— De *Gaceta* behelst een koninklijk besluit, waarbij een prijs van 20,000 realen wordt uitgeschreven voor het beste handboek voor de physica, dezelfde prijs voor dergelijke handboeken voor de werktuigkunde en de chemie, alle drie toegepast op den landbouw en de industrie. Het besluit houdt voorts in, dat de Cortes het finantieele gedeelte van dezen maatregel zullen hebben goed te keuren. Voorts maakt de *Gaceta* eene circulaire van het ministerie van binnenlandsche zaken bekend, waarbij de ... autoriteiten worden uitgenoodigd te waken ... 1842 betreffende de drukpers, ten einde ... de circulaire zich uit ... de drukpers geen misbruik make van haar ambt, om de vrijheid in losbandigheid te veranderen door eene valsche uitlegging der wettelijke bepalingen ... in de ... van hunne pligten ... lemmere,

ENGELAND.

LONDEN, 15 Sept. Men leest in den *Times*: »Alle vestingwerken van Bomarsund zijn vernield, en de werken ... daarstelling gezegd wordt aangenomen zes millioen sterling en ruim 25 jaren tijds vereischt te hebben ... bijkans evenveel uren in een ... den puinhoop verkeerd. Op verlangen van den admiraal Chads heeft men een gedeelte van een der forten blijven staan om daarop de werking van het geschut onzer linieschepen te beproeven. Gisteren ... de admiraal

met zijn schip de *Edinburgh* dat fort tot op 500 yards en [illegible] lagen; deze maakten een goede bres in de muur en het bleek duidelijk dat, indien de overige vestingen van Keizer Nikolaas van denzelfden bouw zijn, zij genen strijd met onze schepen niet kunnen uithouden. De admiraal beproefde het vervolgens met een volle laag op 1000 yards afstand; doch de uitwerking was niet naar wensch, evenmin als het mikken.

„De grondslagen der ontworpen forten, sommige van welke reeds 20 voet hoog zijn en bestemd waren om 160 kanonnen in gekasemateerde batterijen te bevatten, worden thans met behulp van mijnen en buskruid verwoest door eenige sapeurs en mineurs, die daartoe aan land gelaten zijn. Al de overige troepen zijn ingescheept en gisteren van Ledsund naar hun land vertrokken. Er zijn thans geene andere oorlogschepen meer bij Bomarsund, dan de *Ajax* en de *Leopard*, en het is zeker dat in dit jaar niets meer door onze zeemagt in de Oostzee zal uitgerigt worden; naar men verzekert zullen de zeilschepen en kleine stoombooten den 15 dezer naar huis gaan, om door de overige omstreeks het midden der aanstaande maand October gevolgd te worden. Allengs zal onze vloot waarschijnlijk naar Engeland terugkeeren, even langzaam als zij in de wateren van Finland gekomen is. Heden nacht ontvingen wij eene eerste waarschuwing om deze wateren te verlaten, alwaar voor zeeschepen niet genoeg ruimte is; er woei een verschrikkelijke stormwind, en bijna alle schepen raakten drijvend; de *Duguesclin* was haast tegen den *Duke of Wellington* gedreven.”

— Volgens de *Globe* is er alle grond om te gelooven, dat de ontscheping der geallieerde troepen in de Krim, bij Sebastopol zal plaats hebben, welke vesting 320 kilometers van Varna verwijderd is. De Tartaren in de Krim, die reeds tachtig jaren onder de heerschappij van Rusland zijn, zien reikhalzend naar eene gelegenheid uit, om dat juk af te schudden, en zij zouden bijgevolg de geallieerden met vreugde ontvangen, weshalve het niet doelmatig geacht kan worden, dat eene Turksche divisie den togt mede maakt. Lord Raglan zal zich op hetzelfde schip bevinden als de maarschalk de Saint-Arnaud, namelijk op de *Ville de Paris*. Den generaal Canrobert zal de eer te beurt vallen het eerst zijne divisie te ontschepen, hoewel hij den wensch heeft te kennen gegeven [illegible] Engelsche divisie gelijktijdig met de zijne [illegible] moge, ten einde beide natiën [illegible] kunnen vechten. De volmaaktste overeenstemming [illegible] tusschen den maarschalk de Saint-Arnaud en lord Raglan.

— De *Morning Post* maakt de gouvernementen van Frankrijk en Engeland opmerkzaam op het gedrag van Pruissen, 't welk onder voorwendsel van neutraliteit, maar in zijn eigen belang [illegible] directe hulp verleent [illegible] schade [illegible] Rusland te laten varen. De blokkade wordt een belagchelijke vertooning, indien het aan Pruissen geoorloofd is op die verraderlijke wijze te handelen.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 10 Sept. Per telegraaf is bereids een tegenantwoord der Westersche mogendheden op de nota van het Oostenrijksche kabinet, betreffende de laatste Russische besluiten en de naar aanleiding daarvan door Oostenrijk te volgen politiek, alhier ontvangen. De Westersche mogendheden hebben de stelling, welke Oostenrijk in het toekomende wil aannemen, volkomen overeenkomstig de omstandigheden erkend. Engeland noch Frankrijk hebben een dadelijke oorlogsverklaring van Oostenrijk tegen Rusland verwacht. Buchardst is door Oostenrijksche troepen bezet, en men zal binnen weinige dagen vernemen dat men ook Moldavie is binnengerukt. Bereids in deze week zal Jassy ontruimd worden, en de aftogt der Russen uit de Moldavische hoofdstad zal onmiddellijk door den intogt van den Oostenrijksche brigade-generaal daar gevolgd worden.

— Het Weener dagblad de *Pers* berigt dat prins Gortschakoff zijn hoofdkwartier sedert den 5 dezer te Jassy heeft gevestigd. De troepen van den generaal Luders hebben den ganschen omtrek van Galatz verlaten. De Turken zijn Fokschani binnengerukt.

— De *Weser Zeitung* deelt den text mede der depêche van [illegible] Nesselrode, in antwoord op de depêches van Oostenrijk en Pruissen ter ondersteuning der door de Westersche mogendheden van Rusland geëischte waarborgen [illegible]

BERLIJN, 10 Sept. De *Preussische Correspondenz* deelt [illegible] mede van een traktaat tusschen de Vereenigde Staten [illegible] 4 artikelen [illegible] Rusland gesloten. Het traktaat behelst als onveranderlijk [illegible] art. 1 verklaren de kontrakterende partijen [illegible] vlag de [illegible] beginselen aan te nemen: 1°. dat de [illegible] 2°. dat [illegible] met uitzondering van kontrabande, eerbiedigd [illegible] ook op een vijandelijk schip gecontrabande [illegible] met uitzondering van oorlogs- [illegible] tevens, om deze [illegible] kontrakteerende partijen verbinden zich den handel en de scheepvaart toe te passen ter gunste van Staten, die dezelfde beginselen ook van hunnen kant als vast en onveranderlijk willen aannemen. Nadere bepalingen of uitbreidingen van de beide vastgestelde beginselen worden bij art. 2 voor later tijd voorbehouden; desniettemin echter zouden de thans vastgestelde beginselen, in elken oorlog, waarin Rusland of de Vereenigde Staten mogten gewikkeld worden, door deze mogendheden tot rigtsnoer worden genomen. Bij art. 3 van het verdrag wordt overeengekomen, dat de Staten, die bij wijze van verdrag tot de vastgestelde beginselen willen toetreden, alle regten zullen deelachtig worden, welke de kontrakteerende partijen uit het gesloten traktaat mogen afleiden. Ook beloven deze laatste, dat zij elkander de resultaten zullen mededeelen, welke hunne tot bereiking van dat doel strekkende stappen mogten opleveren. Art. 4 eindelijk bepaalt, dat de ratifikatiën van het traktaat uiterlijk binnen 10 maanden te Washington zullen uitgewisseld worden.

— Naar men verneemt heeft dezer dagen de generaal-policie-direkteur al de bakkers van Berlijn voor zich ontboden en hun verklaard dat, tengevolge der veelvuldige luide klagten over de duurte van het brood, bij, ingeval niet spoedig een met den prijs van het graan meer overeenkomstige broodzetting volgde, dagelijks 25000 brooden van buiten de stad laten komen en tot billijken prijs verkoopen zou.

KARLSRUHE, 14 Sept. Men verneemt met genoegen dat de verschillende strafvonnissen tegen geestelijken uitgesproken, zullen worden opgeheven. Minder bescheiden toont zich de bekende bureaukratiepartij, wier organen schier alles aanwenden om de draden van het konflikt nog meer te verwarren.

KEULEN, 12 September. De voorzitter der vereeniging: Pius IX., de heer E. Baudri te dezer stede heeft, naar aanleiding der vele hem toegezondene aanvragen nopens het tijdstip en de plaats wanneer en waar de *Algemeene Vergadering der Katholieke Vereeniging in Duitschland* zal gehouden worden, verklaard dat deswege van het bestuur der Mainzer-vereeniging, aan wiens prezident de beslissing is opgedragen, spoedig eene nadere mededeeling te verwachten is.

— Men schrijft aan de *A. A. Z.*: De dagen welke bestemd waren voor de te Keulen te houdene algemeene vergadering der *Katholieke Vereeniging*, zijn voorbij, zonder dat een beslissing op het verzoek van redres, van Berlijn ontvangen is. Intusschen verneemt men dat omstreeks veertig gedeputeerden, die van het verbod te laat kennis hadden ontvangen, op den bepaalden tijd te Keulen zijn aangekomen. Zij waren gezonden uit Weenen, Wurtemburg, Beijeren, Luxemburg, Berlijn (?) Dantzig, enz. Dezer dagen hebben zij zich in een vriendschappelijken [illegible] De eerste toast, onder [illegible] werd gebragt aan Z. H. Paus Pius IX. De heerschende stemming was overigens niet vrolijk; en de van buitenlands gekomen gedeputeerden ontveinsden niet, dat zij zich bedrogen vonden in hunne meening, dat Pruissen meer vrijheid verleende aan de openbare handelingen zijner katholieke bewoners.

BELGIE.

BRUSSEL, 15 Sept. Wij zeiden bij den aanvang der ministerieele krisis, dat de Kamers buitengewoon zonden worden bijeengeroepen, indien de demissies werden ingetrokken. Onze eerste berigten bevestigen zich volkomen. De vereeniging der vertegenwoordigers zal, naar alle waarschijnlijkheid, Dingsdag den 17 October plaats hebben. Men gelooft, dat de vergadering door den Koning zal geopend en de quæstie van het vertrouwen door het kabinet onbewimpeld zal ter tafel gebragt worden.

— Een reiziger gisteren van Rijssel gekomen, deelt ons eenige bijzonderheden mede, van eene poging tot misdaad gepleegd op den Fransch-Belgischen Spoorweg. Eergisteren ochtend ontdekte op den spoorweg nabij Tourcoing onder het zand bedolven, eene groote ijzeren kist bevattende voorwerpen van vernielenden aard, die ontploffende een aantal menschen het leven konden doen verliezen. Zij moesten door den trein zelven ontploffen, en wel door het in aanraking komen met een donderpoeder, dat met de helsche machine in verbinding was. Een gedeelte van den trein zou ongetwijfeld vernield zijn geworden.

De *Emancipation* die dit berigt behelst, onthoudt zich van de kommentarien te herhalen waarvan de ontdekking het onderwerp is. Intusschen is het stellig dat slechts een helsche ingeving de daders van het feit er toe heeft kunnen aansporen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 16 September.

ONDERTROUWD (14 Sept.): J. B. Blancke met C. D Vink, J. C. Erdmansdörffer met J. Brunjes.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 15 Sept. Belg. leen. $2\frac{1}{2}$ pc. $52\frac{1}{4}$, 1840/1842 [illegible] 1843, —; Spanje 1—3 pc. $18\frac{3}{4}$; binnenl. 3 pc $33\frac{1}{2}$; Romeinen 5 pc. $83\frac{1}{4}$; Oostenrijk Metalliek 5 pc. $72\frac{1}{4}$.

PARIJS, 15 Sept. Fransche 3 pc. 74.10; $4\frac{1}{2}$ pc. 97.70; 3 pc. Spanje $33\frac{1}{8}$; id. 1 pc. —; Met. 5 pc. $84\frac{1}{2}$; Rom. Leen. 84.

LONDEN, 15 Sept. Consols $95\frac{3}{8}$; 3 pc. Spanje buitenl. $37\frac{1}{4}$; 1 pc. dito $18\frac{1}{2}$; Comite-Bewijzen $5\frac{3}{4}$; Passive 4; 5 pc. Rusl. $98\frac{3}{8}$; $4\frac{1}{2}$ pc. dito $88\frac{1}{2}$; 4 pc. Holl. 94; $2\frac{1}{2}$ pc. id. 62; 5 pc. Sardinie $87\frac{1}{2}$; Brazilie 104; $4\frac{1}{2}$ pc. Peru 71; Gren. uitg. —; id. werk. —; 3 pc. Mexiko $24\frac{3}{8}$; Turkije $4\frac{7}{8}$; Ecuador —; Grieken (blaauw) —; Wissel op Amst. 11.17; 4 pc. Portugal —.

WEENEN, 15 Sept. Met. 5 pc. $85\frac{1}{8}$; id. $4\frac{1}{2}$ pc. $74\frac{1}{4}$; Bank-Aktien 1256; Wissel op Londen 11.32, Amst. —; Parijs 138; Goud $23\frac{3}{4}$; Zilver 19; Nieuwe Leening $96\frac{1}{4}$.

BERLIJN, 15 Sept. $3\frac{1}{2}$ pc. Pr. Staatsch. —; $4\frac{1}{2}$ pc. Rusland 85; id. 5 pc. $97\frac{1}{2}$.

HAMBURG, 15 Sept. Spanje 3 pc. $31\frac{5}{8}$; id. 1 pc. $17\frac{3}{4}$; Rusl. 5 pc. $94\frac{1}{4}$; 3 pc. Mexikanen $16\frac{3}{4}$; Wissel op Amst. $13.4\frac{1}{8}$; Londen kort 35.93.

FRANKFORT, 15 Sept. 5 pc. Met. $71\frac{5}{8}$; 3 pc. Spanje binnenl. —; id. 1 pc. $18\frac{1}{2}$; Wissel op Londen 3/m. —; Amsterdam —; Parijs —; Weenen —.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		14 SEPT. $4\frac{1}{2}$ u.	gebl.	15 SEPT. $4\frac{1}{2}$ u.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$60\frac{9}{16}$	$60\frac{7}{16}$ à	$60\frac{5}{8}$	$60\frac{5}{8}$
Dito Dito	3 ″	$72\frac{1}{4}$	$72\frac{1}{8}$ ″	$72\frac{3}{8}$	$72\frac{3}{8}$
Dito Dito	4 ″	$90\frac{3}{4}$	$90\frac{3}{4}$ ″	$90\frac{13}{16}$	$90\frac{13}{16}$
O. I. Leening 1844	4 ″		″		
Amortisatie	$3\frac{1}{2}$ ″		$89\frac{1}{4}$ ″		
Handel-Maatschappij	$4\frac{1}{2}$ ″		123 ″		
Aand. Arnh. Spoorweg	$4\frac{1}{2}$ ″	$100\frac{5}{8}$	$100\frac{1}{2}$ ″		
Dito Hollandsche dito		$77\frac{1}{2}$	″		
Obligatiën	$4\frac{1}{2}$ ″		″		
Maatschappij van Weld.	4 ″		″		
Aand. Ned. Bank.	″		″		
België, Certifikaten	$2\frac{1}{2}$ ″		″		
Dito	$2\frac{1}{2}$ ″	$48\frac{1}{2}$	″		
Dito *Rothschild*	$2\frac{1}{2}$ ″	49	49 ″	$49\frac{1}{8}$	
Frankrijk, Obligatiën	3 ″		″		
Spanje, Nieuwe 3 pCt., thans	1 ″	$18\frac{11}{16}$	$18\frac{9}{16}$ ″	$18\frac{5}{8}$	$18\frac{5}{8}$
Nieuwe	3 ″	38	38 ″		
Binnenlandsche	3 ″	$33\frac{5}{16}$	$33\frac{1}{16}$ ″	$33\frac{5}{16}$	$33\frac{3}{16}$
Cert. Coup. Sp. Com.		$5\frac{5}{16}$	$5\frac{1}{8}$ ″	$5\frac{1}{4}$	
Amortisable Schuld		$3\frac{15}{16}$	″		
Portugal, te Londen	3 ″	$36\frac{15}{16}$	$36\frac{7}{8}$ ″	$36\frac{15}{16}$	$36\frac{7}{8}$
Dito Uitgestelde			″		
Rusl., bij *Hope en C°.*	5 ″	$100\frac{5}{8}$	$100\frac{1}{4}$ ″	$100\frac{1}{2}$	$100\frac{1}{8}$
Dito A°. 1828—1829	5 ″	$100\frac{1}{2}$	$100\frac{3}{8}$ ″		
Negot. 1831 en 1833	5 ″	$85\frac{1}{4}$	$85\frac{3}{4}$ ″	$85\frac{7}{8}$	
Nieuwe Engelsche	$4\frac{1}{2}$ ″	$86\frac{3}{4}$	$86\frac{3}{4}$ ″		
Negot. 1840	4 ″	$77\frac{5}{8}$	$77\frac{3}{4}$ ″		
Dito *Stieglitz*	4 ″	$76\frac{3}{4}$	$76\frac{3}{4}$ ″		
Dito Nieuwe	4 ″	$76\frac{1}{2}$	″		
Certifikaten te Hamburg	5 ″		″		
Inschr. op 't Grootboek	6 ″	60	″		
Dito Certifikaten	6 ″	60	60 ″		
Polen, Obligatiën	4 ″	$68\frac{7}{8}$	″		
Aandeelen 18[illegible]5			$140\frac{1}{4}$ ″	$140\frac{1}{2}$	
Oostenrijk, Metalliek	5 ″	$69\frac{1}{8}$	$68\frac{7}{8}$ ″	$69\frac{1}{4}$	
Dito 1847	$2\frac{1}{2}$ ″	$35\frac{1}{16}$	$84\frac{15}{16}$ ″	$35\frac{1}{16}$	
Dito 1851 en 1852	$2\frac{1}{2}$ ″	$35\frac{1}{16}$	$84\frac{15}{16}$ ″	$35\frac{1}{16}$	
Dito Nieuwe	5 ″	$78\frac{1}{8}$	$77\frac{7}{8}$	$78\frac{1}{2}$	
Dito 1854		78	$77\frac{7}{8}$	$78\frac{5}{8}$	$78\frac{1}{2}$
Weener Bank	5 ″	$71\frac{7}{8}$	″		
Dito	4 ″		″		
Aand. met Loting fl. 250			″		
Nieuwe dito 1854		241	$240\frac{1}{2}$ ″		
Pruissen	$4\frac{1}{2}$ ″	$96\frac{1}{8}$	″		
Amerika, Bank-Aktiën Cert.	″		$3\frac{1}{8}$		
Dito Orig.					
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5 ″		″		
Sardinië, te Londen	5 ″		″		
Denemarken, dito	5 ″		″		
Louisiana, te Londen	5 ″	$99\frac{3}{4}$	″		
Brazilië	5 ″		$97\frac{5}{8}$ ″		
Dito 1843	5 ″		″		
Mexiko, te Londen £ 100	3 ″	$23\frac{3}{8}$	$23\frac{11}{16}$ ″	$23\frac{3}{4}$	
Dito Ombepaalde	3 ″	$23\frac{5}{8}$	$23\frac{11}{16}$ ″	$23\frac{3}{4}$	
Peru	$4\frac{1}{2}$ ″		″		
Grenada, dito à £ 100	$2\frac{1}{2}$ ″	$16\frac{1}{2}$	$16\frac{1}{4}$ ″		
Dito Uitgestelde					
Ecuador			″		
Venezuela, te Londen	$3\frac{1}{2}$ ″		$23\frac{1}{4}$ ″		
Dito Uitgestelde	1 ″	$10\frac{1}{2}$			
Thesaurie	5 ″		—		

De markt was aanvankelijk flaauw gestemd, doch sluit weder bijna onveranderd, zonder dat de handel in eene der genoteerde fondsen vermelding verdiend.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt. Prolongatie [illegible] Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m. *f* $55\frac{15}{16}$	Livorno	2/m.	*f* $88\frac{1}{4}$
	zigt » $56\frac{1}{8}$	Napels	»	» 84
Bordeaux	2/m. » $55\frac{1}{2}$	Petersburg	»	» 1.77
	3/m. » $55\frac{5}{8}$	Weenen	6/w.	» $29\frac{5}{8}$
Madrid	3/m. » 240	Augsburg	»	» $25\frac{1}{4}$
[illegible]	» 240	Frankfort	»	» $35\frac{1}{4}$
Sevilla	» 237	Hamburg	2/m.	» $35\frac{1}{8}$
Bilbao	» 238		zigt	» $35\frac{7}{8}$
Lissabon	» $40\frac{1}{4}$	Londen	2/m.	» 11.65
Porto	» $40\frac{1}{4}$		zigt	» 11.75
Genua	2/m. » $45\frac{1}{4}$	Rotterdam		$\frac{1}{4}$

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 16 September.

Overzigt der Week.

KOFFIJ. De afleveringen uit de Veilingen [illegible] langzijkst. Handel of variatie is niet te vermelden. — Eenige Ceelen ordinair *Java* uit vroegere Veilingen waren aan de markt tot 28½ ct., die echter nog geene koopers hebben ge-

vonden. Van *Padang* is goed ordinair bleek tot 28½ cs. te bekomen.

THEE. Zonder noemenswaardigen handel en flaanwen prijzen.

TABAK. De *Noord-Amerikaansche* soorten blijven zeer geanimeerd met verhoogde vorderingen der houders, waardoor de omzet in de eerste hand zich slechts bepaald heeft tot 36 vaten *Marijland*. *Java* dekblad steeds goed te plaatsen, zoomede Binnengoed tot billijke prijzen. — Andere soorten onveranderd.

SUIKER. *Ruwe* blijft in eene vaste stemming; uit de hand zijn eenige kleine partijtjes *Java*, zoowel zeilende als van boord te ontvangen tot *f* 1¼ a 1½ boven de Julij-middelprijzen afgesloten. — *Geraffineerd* voor *Uitvoer* iets stilder zonder prijsverandering. — *Kandij* gevraagd en weinig voorhanden. In *Consumtie* hebben wij geene prijsverandering te vermelden.

SPECERIJEN geene verandering; alleen zijn uit de eerste hand 400 balen *Peper* tot 27 cs. afgedaan.

De vraag voor export naar RIJST heeft zich deze week zeer verlevendigd, hetgeen onze markt in eene zeer willige stemming heeft gebragt en de prijzen *f* ½ heeft doen vooruitgaan; thans gepelde *Aracan* te vergeefs tot *f* 9¾, doch wordt ferm op *f* 9¾ gehouden; Gep. *Java* met *f* 10 betaald; Gep. *Tafel f* 11¾ a 12½.

In FRUITEN niet omgegaan; 1851er *Krenten f* 35 a *f* 45. — *Smirna Rozijn f* 20 schaarsch.

POTASCH. Met eenige vraag voor *Uitvoer*, heeft men *Prima Casan* en *Toskaansche* met *f* 17½ E. betaald en worden nu op *f* 17½ E. gehouden.

VERFWAREN. *Indigo*. Blijft gevraagd, terwijl tot zeer vaste prijzen 120 kisten *Java* voor den uitvoer zijn genomen. — *Verfhouten*. 45 ton Laguna Campetie vonden tot onbekend gebleven prijzen nemers; van *St. Domingo* en ook van *Geelhout* zijn kleine posten tot vorige prijzen verhandeld. — *Sandelhout*. 30 ton zijn tot iets lagere prijzen verkocht. — *Harst*. Bruine blijft op *f* 4 gehouden; de handel in dit artikel was niet groot. — *Terpentijn-Olij*. Met matige vraag, prijzen weder gerezen en thans op *f* 27½ a *f* 28 gehouden. — *Salpeter*. Chili tot *f* 11½ aan de markt. — *Lood*. Ontbreekt geheel; men heeft ter vervulling van dringende behoeften *f* 13½ a ¾ moeten besteden. — *Meekrap*. Zonder de minste verandering; van het nieuwe gewas, komt nog maar weinig voor.

STERKE DRANKEN. *Genever* 100 °/₀ eerste soort *f* 25½, tweede soort *f* 24½. — *Moutwijn* 91 °/₀ *f* 20¼ pr. vat a kont.

METALEN. *Banca Tin* met weinig kooplust tot *f* 66½. — *Koper* onveranderd.

KATOEN. Voor uitvoer werden ca. 150 pn. *Surinaamsch* en *Amerikaansch* afgedaan; de stemming is niet williger, in de prijzen is echter geene verandering van eenige beteekenis op te geven.

WAS en HONIG zeer willig. *Havana f* 17 E., *Inlandsche* bij kleinigheden omgezet tot *f* 17 a 18. — WAS. *Inlandsch geel f* 85 a 86.

VETWAREN. *Talk* en *Smeer* weinig ter markt en goed op prijs gehouden. — *Petersburger geele f* 43½ a 44; *Archangel f* 43 a 43½. — *Smeer*. *Amsterdamsch f* 41 a 41½; buitenlandsch *f* 40 a 41. — *Amerikaansche Reuzel f* 34 a 37. — *Talkolij f* 41. *Patentolij f* 41½ à kontant. — *Traan*. *Robben* en *Bergér* onveranderd. *Schotsche f* 30. — *Rondvisch f* 12 a 12½; *Leng f* 16 a 22; *Tijdleng f* 13; *Lomme f* 11. — *Ansjovisch*. Nieuwe *f* 11; van 1853 *f* 8½. — *Haring*. *Volle f* 28, *Yle f* 22. — *Noordvisch f* 22 a 24 pr. Ton.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 15 Sept. N. Poolsche Tarwe door benoodigden *f* 10 hooger; oude Poolsche en roode bij kleinigheden als voren verkocht: 127 ℔ n. b. Poolsche *f* 435; 127, 129 ℔ e. dito *f* 440, 447; 132 ℔ Rostocker *f* 420; 131 ℔ Pommer *f* 415; 128 ℔ dito *f* 395, 400; 126 ℔ dito *f* 375, 380. Rogge veelal weder hooger verkocht, echter met beperkten handel; 118 ℔ Memel *f* 255; 119 ℔ Pruissische *f* 260; 118 ℔ o. dito *f* 265; 117 ℔ n. Archangel *f* 240; 120 ℔ dito *f* 250, *f* 253; 118 ℔ dito *f* 245 a. d. Zaan; 116 ℔ j. dito *f* 245. Garst in een doen; 101 ℔ n. Vriess. Winter *f* 167. Haver als voren; 75 ℔ Voer *f* 103. Boekweit onveranderd; 122, 123 ℔ Holsteins. *f* 212, 215. Op 9 vaten Olie in April ek. 69½; Sept. 69; Nov. 69¼ &. *Raapolie* op 6/w. *f* 40½; Vliegend *f* 39½; 1°. Mei ek. *f* 39¾, ½; Oct., Nov. en Dec. ek. *f* 39¼, ½. *Lijnolie* op 6/w. *f* 39¾; Vliegend *f* 37½. *Hennepolie* op 6/w. *f* 42½; Vliegend *f* 41.

MIDDELBURG, 14 Sept. Tarwe. Puike Jarige Zeeuwsche *f* 12,75, enkeld *f* 13, mindere *f* 12,50; Nieuwe Zeeuwsche *f* 11 a 11,25, mindere soorten *f* 10,50 a 10,75 naar deugd; puike jarige Walchersche *f* 13,50; puike Nieuwe voor de zaai *f* 12, gewone puike *f* 11,75 a 11,50, mindere *f* 11,25. — Rogge. Jarige *f* 9; Puike Nieuwe voor de zaai *f* 8,75, enkeld *f* 8,90, gewone Bak-soorten *f* 8,25 a 8,50. — Gerst. Nieuwe Winter *f* 5,80. — Haver. Korte Brouw *f* 4,50 a 5; Dito Voer *f* 3,50 a 4. — De aanzijnde Nieuwe Walchersche Bruine- en Paardeboonen waren mooi, ferm hard maar klein van stuk, men kocht de Bruine voor *f* 12 a 12,50 en de Paardeboonen *f* 6 a 6,25. Walchersche Groene Erwten *f* 8,50, 8,75 en *f* 9 en de groote voor *f* 9,25, 9,50 en *f* 9,75 naar kwaliteit. Zeeuwsche Groene Erwten, niet mooi, werden aan *f* 8,50 verlaten. Dito Paardeboonen *f* 5,50. — Koolzaad, de puike soorten van *f* 12,75 tot 13, mindere kwaliteit *f* 12 a 12,50.

ANTWERPEN, 15 Sept. *Koffij*. Tot vaste prijzen zijn 322 balen Domingo en 400 balen Java verhandeld.

Rijst. Met veel vraag en hooger betaald, verkocht 1500 balen gepeld Aracan. Neeransie met *f* 9½ betaald.

Suiker. Van *Ruwe* zijn 2308 kisten Havana omgezet.

Tabak. Hiervan zijn verkocht 132 vaten Kentucky.

Huiden. De omzettingen in deze bestaan uit 4000 stuks droog gezouten Buenos Ayres en 1500 stuks Montevideo paardenhuiden tot vaste prijzen.

Granen. Vaste markt met weinig handel.

LONDEN, 14 Sept. *Suiker*. *Ruwe* vreemde soorten met weinig handel en prijzen ... Crushed tot vaste prijzen gevraagd.

Koffij. Native Ceylon ... met beperkte voorraad ...

Thee stil. — *Rijst* prijshoudend.

Talk kalm. Petersburger ...

Graanmarkt. Tarwe iets beter ...

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 15 Sept. T. J. Niedfeld, Willem I, Soerabaya. — J. York, Willem en Frances, Havana. — E. S. Scherpbier, Texel, Globoucka. — K. B. Goosens, Piet Hein, Livorno. — A. E. Wijgers, Amicitia, Alicante. — Gi teren nog: J. Haesloop, Lilly, Havana.

BROUWERSHAVEN, 14 Sept. J. Rotgers, Generaal Baron van Geen, Batavia naar Rotterdam.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BATAVIA, Waalstroom, J. O. Wijnmalen Czn.: 5478 b Koffij, 196 coll. Notenmuskaat, 488 sch. Tin, 25 k. Rami Vlas, 1274 b. Bindrottingen, N. H. M.

ROTTERDAM.

BATAVIA, Banca, B. C. ten Ham: 4525 b. Rijst, 1378 kranj. Suiker, 2071 b. Bindrott., C. Vlierboom en Zonen: 963 k. Thee, N. H. M.

— Stella Maris, H. P. Hueser: 2540 b. Koffij, 856 kann. Suiker, 387 sch. Tin, 1679 b. Bindrottingen, N. H. M.

— Proteus, L. van Wagtendonk: 2871 b. Koffij, 826 kann. Suiker, 384 sch. Tin, 2536 b. Bindrott., N. H. M.

Advertentiën.

(213) Heden overleed alhier na eene ongesteldheid van weinige weken, mijn teeder geliefde Broeder MICHAEL HEEMSKERK, in den ouderdom van 42 jaren en bijna 4 maanden, voorzien van de laatste genademiddelen onzer Moeder de H. Kerk.

ROELOFARENDSVEEN, J. HEEMSKERK,
13 September 1854. Pastoor aan den Rijndijk.

(218) Heden overleed ten mijnen huize, onze geliefde Zuster en Behuwdzuster, Mejufvrouw JOANNA MARIA LONINK, na voorzien te zijn van de H. Sakramenten, in den ouderdom van 40 jaren en 9 maanden.

MIJDRECHT, Uit aller naam,
14 September 1854. C. M. LONINK, Pastoor.

Vrienden en bekenden gelieven deze als algemeene kennis aan te nemen.

(219) Heden overleed, na voorzien te zijn van de genademiddelen der H. Kerk, onze geliefde Moeder en Behuwdmoeder CATHARINA JACOBA VAN RODENRIJS, Weduwe J. DOBBE, in den ouderdom van 83 jaren.

SASSENHEIM, Uit aller naam,
14 September 1854. C. DOBBE.

Une Personne de la Religion Catholique désire s'attacher à une **INSTITUTION** ou à une **ÉCOLE** primaire bien organisée. Qualités: 3e rang, diplome pour l'instruction de la langue Française, capacité requise pour enseigner la langue Anglaise et la Musique (Piano et Chant). S'adresser par des lettres affranchies, sous l'initiale R. à J. HERMANS, libraire à *Breda*. (217)

Collége-Pensionnat de Notre Dame,

à TONGRES,

près de Liége et de Maastricht.

Le programme de ce collége, qui est placé sous la protection de Mgr. l'Évêque de Liége, comprend deux sections: celle des Humanités et celle des Etudes Professionnelles. Cet établissement convient ainsi aux jeunes gens qui veulent se préparer aux études universitaires, et aussi à ceux qui se destinent à l'Industrie, au Commerce, aux fonctions administratives, etc.

Le prix de la pension est de 400 frs. — La rentrée est fixée au 2 Octobre.

(202) L'ABBÉ ROBEYNS, Directeur.

(214) De ondergeteekende verwittigt zijne stadgenooten, dat hij zijne **Winkel** als **BOEKHANDELAAR** en **BOEKBINDER** op heden geopend heeft. Ik beveel mij bij deze aan tot het leveren van alle soort van **R. C. Gebedenboeken**, en alle andere Werken, van welken aard ook, **Bidprentjes, Platen**, en alle soort van **Kantoor- en Schrijfbehoeften**. Ook beveel ik mij tot het **Plaatsen van Advertentiën**, en verder al hetgeen tot mijn vak behoort. Mij in UEd. gunst aanbevelende noem ik mij,

HAARLEM, UEd. Dw. Dienaar,
18 September 1854. J. A. VAN ZIJL.

Korte Veerstraat, om den hoek der Lange Veerstraat.

(149) Door G. B. VAN GOOR, te Gouda, is uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

I. DE DERDE VERBETERDE EN BELANGRIJK VERMEERDERDE DRUK VAN

P. VAN DER BURG, EERSTE GRONDBEGINSELEN DER NATUURKUNDE.

MET 600 HOUTSNEE FIGUREN.

Ingenaaid . . . . *f* 4.90.
In geprest Linnen Band . . . » 5.25.

Mogt dit Werk in zijne beide eerste drukken reeds in zoo ruime mate de goedkeuring van HH. Beoordeelaars en Docenten wegdragen, gewis zal het thans, na de zoo belangrijke verbeteringen en aanwinsten, die het ondergaan heeft, en waarvan schier elke bladzijde getuigenis draagt, een nog hoogeren bijval verwerven. De schoone vindingen van den jongsten tijd, op het gebied der Natuurkunde, zijn door duidelijke beschrijvingen en figuren (waarvan vele tot dus verre nergens elders te vinden zijn) in het helderst licht gesteld, de proeven zijn aanzienlijk vermeerderd, het hoofdstuk over het licht behandelt nu ook naar waarde de interferentie, polarisatie, enz. Kortom, het Werk maakt in zijn nieuw gewaad ten volle aanspraak op den Titel van *Lees- en Leerboek der Natuurkunde in haren tegenwoordigen staat van vordering*.

II. De 1ste tot de 18de Aflevering van een

Nieuw Geographisch WOORDENBOEK DER GEHEELE AARDE

in een Boekdeel door

J. KRAMERS Jz.

Dit Woordenboek, waaraan reeds de gunstigste beoordeelingen ten deel vielen, bevat niet alleen al het belangrijke en wetenswaardige uit de Aardrijks- en Volkenkunde, maar tevens een schat van naauwkeurige opgaven betreffende de statistiek, de geologie, de physische, meteorologische en mineralogische gesteldheid der landen en gewesten, allerwege gepaard aan historische bijzonderheden. »De *geleerde* en *letterminnaar*, de *handelaar* en *zeeman*, de *onderwijzer*, de *dagbladlezer* — zij allen kunnen dit werk veel nut en genoegen hebben.« Geholpen door eene zeer compresse, maar nette en duidelijke typographische uitvoering heeft de schrijver (naar de getuigenis van prof. Veth) in eene zeer beperkte ruimte, een matig boekdeel, eene volledigheid bereikt, die bewondering verdient. — Met nog 2 Afleveringen, waarin 't belangrijke *Register der Verwijzingen*, *Verbeteringen* en *Toevoegsels* behoort) zal het werk volledig compleet zijn.

(212) H. A. M. ROELANTS, te Schiedam, heeft heden verzonden:

Eene uiterst volledige, zeer naauwkeurige en goedkoope Uitgaaf, van

DE STAATSWETTEN, VAN NEDERLAND.

In 32°. formaat (Miniatuur-Uitgaaf), gebonden in linnen à *f* 1.30.

INHOUD: 1°. De Grondwet van 1848. 2°. De Kieswet. 3°. De Provinciale Wet. 4°. De Wet, houdende verdeeling der Provincie in Kiesdistricten ter benoeming van leden der Provinciale Staten. 5°. De Gemeentewet. 6°. De Wet tot verzekering der uitvoering van sommige voorschriften van Plaatselijke Verordeningen. 7°. ... der Grondwet (Nederlanderschap en Naturalisatie). Vreemdelingenwet. 8°. De Wet ter uitvoering van art. 7 der ... 9°. De Wet ter uitvoering van art. 8 der ... met van 28 Julij 1850 (Stbl. n°. 44) (regt voor brieven van ... lisatie). 10°. De Wet tot regeling van het Regt van Enquête. 11°. De Wet op de Onteigening. 12°. De Wet tot regeling der Jagt en Visscherij. 13°. De Wet op de electro-magnetische Telegraaph. 14°. De Wet ... der afkondiging van algemeene maatregelen van inwendig Bestuur van den Staat. 15°. De Wet betreffende de ... burgerlijke Pensioenen. 16°—23°. De Wetten betreffende de Bevordering, het Ontslag en de Pensioenering ... het Pensioen der Militaire leden van het Hoog Militair ... 24°. De Wet betreffende het toekennen van Pensioenen aan mindere Geëmploijeerden enz. bij ... 25°. ... De Wet op de Kerkgenootschappen. 26°. De Wet omtrent het Bouwen ... De Armenwet.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.